

Temel Bilimler: Obstetrik

Doç. Dr. Ayşe Ender YUMRU
Dr. Burcu DİNÇGEZ

Gebelikte maternal fizyolojide, anatomi ve hormonal dengede birçok değişiklik görülür ve bunlar fetusun optimal büyüme ve gelişimi, annenin gebelik ve doğumun etkilerine uyumu, yenidoğanın beslenmesi için önem taşır. Bazı fizyolojik değişimler annede semptomlara neden olabilmekte, gebe olmayanlarda ve hastalıklarla ilişkili olabilecek şekilde tetkik sonuçlarını değiştirebilmekte, klinik değerlendirme yapılmasını zorlaştırabilmektedir.

Plasenta

Embriyonun endometriyuma implantasyonu fertilizasyondan 8-10 gün sonra olur. Blastokistlerin yüzeyel trofoblastik hücreleri sitotrofoblast ve sinsityotrofoblastlara differansiye olur, bunlar proliferasyona uğrar ve uterusun desidua tabakasına penetre olur ve sonrasında plasentayı oluşturur. Plasenta fetus ve maternal vasküler yüzey alanı arasında etkin bir ara yüzey oluşturur. Fetusun beslenmesini, gaz değişimini ve atıkların elimine edilmesini sağlar.

Plasenta major bir endokrin organdır. Maternal ve fetal fizyolojiyi etkileyen progesteron, östrojen gibi steroid hormon ve human koryonik gonadotropin, relaksin ve plasental laktojen gibi diğer hormonların sentez ve sekresyonunu sağlar.

Human Koryonik Gonadotropin

Koryonlar tarafından en erken sentezlenen hormonların biridir. Overde korpus luteumun devamlılığını sağlar ki bu da gebeliğin devamı için progesteron ve

östrojen salınımını sağlar. Bu görev 8. haftada plasenta tarafından üstlenilir.

Progesteron

Gebeliğin devamını sağlayan major hormonlardan biridir. Gebeliğin kabulü için immunitenin baskılanmasını ve doğuma kadar gebeliğin tutulmasını sağlamak amacıyla uterus düz kas kontraktilesinin azaltılmasını sağlar. Progesteron seviyelerindeki düşüş erken doğumu tetikleyebilir.

Ayrıca düz kaslar üzerindeki gevşetici etkisi ureterler, ösefageal sfinkterler ve barsaklar üzerinde de görülür. Bunlar da reflü, göğüste yanma, gecikmiş mide boşalması, konstipasyon ve ureterde genişleme sonucunda üriner trakt enfeksiyonu veya pyelonefrit gibi klinik semptomların oluşumuna neden olabilir.

Östrojen (östriol, östradiol, östron)

Plasenta östrojenin ana kaynağı olmakla birlikte sentezinin tamamlanması için fetus tarafından üretilen bazı enzimler gereklidir. Östrojen, büyüyen gebeliğe uterus kaslarının uyumunu sağlamaya yardımcı olur. Kanalları ve alveolar yapıları geliştirerek süt üretimini sağlamak üzere memede değişiklikler oluşturur. Meme ucunun boyut ve mobilitesinin artışına katkı sağlar. Protein sentezini artırır, kan hacmi ve koagülasyon parametreleri üzerine etkileri vardır. Doğum için serviksin yumuşamasını kolaylaştırır.

Relaksin

Kollajen üretimini azaltarak ve kollajen yıkımını artırarak serviksin ve symphysis pubisin ligamanlarının yumuşamasını sağlar.

Symphysis pubisin ligamanlarının yumuşaması özellikle gebeliğin ilerleyen evrelerinde maternal rahatsızlığa ve symphysis pubiste diastaza neden olur.

Obstetrics and Gynaecology: Clinical Cases Uncovered.
By. M. Cruickshand and A. Shetty. Published 2009 by Blackwell Publishing. ISBN: 978-1-4051-8671-1